

Скажемо насильству «Ні!»

Дружнє коло з елементами тренінгу для 2- 4 класів

Мета: ознайомити учнів з поняттями «добро», «жорстокість», «насилля», видами насилля; сформувані уявлення про проблему насилля й жорстокості в дитячому середовищі, їх наслідків для дитини; вивчити права дітей; обговорити питання, як захиститися від будь-якого насильства; розвивати вміння творити добро, усувати прояви жорстокості в своїй поведінці; виховувати вміння попереджувати жорстоке поводження з людьми, чуйне ставлення до людей і всього навколишнього світу.

Обладнання: телевізор, ноутбук, презентації «Скажемо насиллю «Ні!»», «Що відбувається сьогодні», пам'ятки, олівці, листочки, наочний матеріал, стрічки.

Основні поняття: добро, жорстокість, насилля, фізичне насилля, психічне насилля.

Очікувані результати. Підвищити рівень згуртованості групи, надати можливість учасникам проявити індивідуальність, сформувані вміння розрізняти види насильства, уникнути ситуації насильства, навчити діям для захисту своїх прав в разі здійснення насилля в дитячому середовищі

Форма проведення. Дружнє коло з елементами тренінгу

Перебіг заняття

I. Організаційний момент

Вчитель. Добрий день дорогі друзі. Я рада бачити вас в нашому дружньому колі.

1.1. Бесіда про добро та насилля. Вправа «Мікрофон»

Вчитель. Що ви розумієте під поняттям «образа»?

- Чи ображали вас колись однокласники, друзі? Яким чином?
- Як ви відповідали на ці образи?

Вчитель. Жорстокість, яка невпинно завойовує позиції засобів масової інформації, стає все більш поширеною і в міжлюдських стосунках. Наше суспільство, яке до цього часу характеризувалося як суспільство, де відсутня агресія та жорстокість, зіткнулося з проблемою насильства, жорстокості віч-на-віч.

Актуальне це питання і для шкільного колективу.

Вчитель. Як ви розумієте поняття «доброта»?

- Яке слово протилежне за значенням до слова доброта?
- Яке слово вам більше подобається? Чому?
- Які відчуття викликають слова добро, зло? (на дошку вивішуються картинки облич)

- **Добро**

Зло

щастя

смуток

усмішка

сльози

радість

горе

1.2. Вправа «Кольори для добра і зла». Робота в групах

Вчитель. Діти, розділіться на дві групи: добро і зло, візьміть листочки та олівці і намалюйте добро і зло. Проаналізуйте, чому саме такі кольори ви використали.

Добро — це щастя для усіх людей. Якщо людина робить добро іншій людині, то від цього приємно їм обом. Люди кажуть: «З добрим добре». З доброю людиною приємно спілкуватися, усі люди її поважають. А злу людину часто ненавидять, з нею нікому не цікаво.

Вчитель. Діти, спробуйте за допомогою міміки та жестів показати, яка на вигляд добра людина, а яка — зла.

- Сьогодні ми поговоримо про те, як слід правильно ставитися до людей, що ніколи не можна робити, а що — можна. Взнаємо, що таке «насилля», які є види насилля, що робити у випадках коли над вами вчиняють насилля.

Врятує світ краса —
Завжди так говорили
Тепер врятує світ лиш доброта,
Бо однієї вже краси занадто мало.
Бо стільки всюди зла — людина вже не та...
Тож, люди на Землі!
Спішіть добро творити,
Щоб нам не згинуту у морі зла.
Щоб кожен міг серед краси прожити
У царстві справедливості й добра.

1.3. Мозковий штурм «Хто може здійснювати насилля»

Вчитель. Діти, запишіть на плакаті хто може здійснювати насилля (батько, мати, учень один щодо іншого, вчителі і т.д.)

- Отже, на нашому занятті ми будемо говорити саме про насильство в дитячому середовищі.

1.4. Стрічки очікування

Вчитель. Діти, запишіть на стрічках, що ви очікуєте від нашого заняття.

(учасники записують свої очікування на маленьких клейких стрічках і по черзі зачитують і розповідають, чому їх цікавлять саме ці питання? (стрічки прикріплюються до кола на дошці).

II. Основна частина

2.1. Презентація роботи груп.

Вчитель. Я надаю слово представникам групи «Репортери».

«Репортери». Перегляд презентації «Що відбувається сьогодні»

Вчитель. Прояви насильства супроводжують людство з давніх-давен. Упродовж тисячоліть одна людина кривдить іншу людину, чинить насильство щодо неї. У світі постійно відбуваються війни, напади на людей, дискримінація, приниження. Ми вже звикли сприймати насильство, як щось неминуче. Але ж прояви насильства порушують права людини, принципи вільного та справедливого існування.

І коли насильство чиниться поруч з нами, чи у нас в домі, в школі, на вулиці, ми можемо зупинити його.

Іноді ми не усвідомлюємо, що втягнуті в коло насильства, бо можемо не знати, що певні насильницькі акти щодо нас порушують наші права, честь та гідність, не знаємо своїх прав, як захистити себе.

Вчитель. Що таке насильство?

- Я надаю слово представникам групи «Юристи»,

«Юристи» (презентація інформаційного плакату). *Насилля* — це застосування особою чи групою осіб засобів примусу щодо іншої особи чи групи осіб.

Насилля — це дії, що принижують людську гідність, завдають шкоди здоров'ю, а іноді й життю.

Фізичне насилля - нанесення особі удару, побоїв, заподіяння їй тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, спричинення смерті. До фізичного насилля можна віднести також застосування без згоди потерпілого наркотичних засобів, психотропних, отруйних чи сильнодіючих речовин з метою привести особу у безпорадний стан.

Психічне насилля - застосування погроз до особи, її залякування висловлюваннями, жестами чи іншими діями про застосування фізичного насильства до самої людини чи до її родичів, а також про знищення або пошкодження майна людини чи її родичів, погроза розголосити відомості, що ганьблять честь і гідність людини. Словесні картання, постійна критика, тероризація, нагадування. Шкода від психічного насилля є набагато сильнішою, ніж від фізичного. Психічне насилля практично завжди є супутником фізично.

2.2. Тренінгові вправи

1. Вправа «Клубочок».

Вчитель тримає в руках клубок ниток, намотує нитку на палець, ставить будь-яке запитання, яке його цікавить, учаснику гри, той ловить клубочок, намотує нитку на палець, відповідає на запитання, а потім ставить своє запитання наступному гравцеві.

У кінці клубочок знову повертається до ведучого. Усі бачать нитки, які зв'язують учасників гри в одне ціле.

Висновок. Ми живемо серед людей, ми всі взаємопов'язані і маємо однакові права.

2. Гра «Добре — погано»

Учитель називає слова, а діти плескають у долоні, коли почують добре слово.

Розірвав, образив, захистив, відвідав, посварилися, обігрів, відібрав, штовхнув, допоміг, поділився, ударив, зруйнував, заспокоїв.

Висновок. Добрі вчинки можуть врятувати життя кожному з нас.

3. Вправа «Хто яке серце має?». Робота в парах.

Вчитель. Розгляньте ілюстрації до казок і поставте біля них цифру правильної відповіді.

- 1) Хто має зле серце? (3; Карабас-Барабас)
- 2) Хто має крижане серце? (1; Снігова Королева)
- 3) Хто має байдуже серце? (2; Три товстуни)

2.3. Читання з таблиці прав дитини (дітям роздаються пам'ятки)

Вчитель. Діти, давайте разом зачитаємо та запам'ятаємо, які ви маєте права (слайд 4)

Ви маєте право:

- відмовитися робити те, до чого тебе примушують силою або образливими, злими словами;
- ми подібні, але всі різні;
- твоя власність належить тільки тобі;
- ти маєш право на допомогу;
- жити вільно, у безпеці, відчуваючи тепло і любов;
- на шанобливе ставлення;
- бути собою;
- на свою незалежність;
- змінювати своє життя.

Вчитель. Що ви можете зробити для захисту своїх прав в разі вчинення над вами насилля в класному чи шкільному колективі? (Якщо в тебе проблеми, не тримай усе в собі. Поговори з дорослими.

2.4. Коло ідей «Як зупинити насильство».

(Мета: як уникнути ситуації насильства).

Завдання учасникам: обговорити це питання і запропонувати один варіант.

- Уникай ситуацій, які можуть призвести до насильства.
- Говори спокійно і впевнено.
- Дай агресору можливість зупинитися.
- Відійди в сторону. Це не ознака слабкості!
- Не прагни помсти ворогам. Вмій просити пробачення.
- Попроси допомоги. Це не ознака слабкості чи боягузтва!

3. Підсумок заняття

3.1. Тренінг «Магічна свічка».

Вчитель. У народі кажуть: «Добро творить чудеса». Запалімо свічку та уявімо, що вона магічна, і тепер усі, хто візьмуть її до рук, стануть чарівниками. Фантазуйте, уявляючи, що кожний з вас став добрим чарівником. Якими були б ваші дії? Почніть так: «Якщо я став би чарівником, я б...».

3.2. Вправа «Відкритий мікрофон». Учні по черзі передають мікрофон та діляться своїми враженнями від заняття (чи справдились очікування тощо)

Закінчуємо заняття оплесками.